

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

01 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Toma Nadejda și Boico Victor,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Dorina Tăut și inculpatul Andrei Șoimu, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 februarie 2020, în cauza penală, în privința lui

*Șoimu Andrei XXXXX, născut la
XXXXX.*

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 025.09.2015 până la 20.02.2019;

Instanța de apel de la 19.04.2019 până la 19.02.2020;

Instanța de recurs de la 07.08.2020 până la 01.03.2021.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 20 februarie 2019, Andrei Șoimu, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (1) Cod penal, stabilindu-i pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, echivalentul a 25 000 lei.

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de Vasile Olărașu către Andrei Șoimu, cu încasarea de la ultimul în beneficiul lui Vasile Olărașu a prejudiciului moral în sumă de 5 000 lei.

S-a admis în principiu capătul de cerere înaintată de Vasile Olărașu către Andrei Șoimu în partea ce ține de prejudiciul material, urmând ca instanța civilă să se expună asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite, în rest acțiunea civilă s-a respins ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, lui Andrei Șoimu de către acuzare i-a fost incriminată comiterea faptei în următoarele circumstanțe, „în

perioada lunilor mai-decembrie 2013, data și ora exactă de către organul de urmărire penală nu a fost stabilită, aflându-se în orașul Hîncești, întru realizarea intenției sale de a însuși bunurile lui Vasile Olărașu, prin înșelăciune și abuzând de încredere, a cerut și a primit de la ultimul, sub pretextul perfectării actelor de procurare a atelierului de reparație a tehnicii agricole situat în s. Mingir, r-nul. Hîncești, care a fost scos la licitație de către Banca de Economii filiala orașului Hîncești, 192 000 lei și 160 000 ruble rusești (ceea ce conform cursului oficial al BNM constituie suma de 63376 lei MDL), conștientizând faptul că nu-și va realiza angajamentul asumat, în urma acestor acțiuni părții vătămate Vasile Olărașu i-a fost cauzată o daună în proporții deosebit de mari în mărime de 255 376 lei”.

Astfel, acțiunile lui Andrei Șoimu au fost calificate de către acuzare conform prevederilor art. 190 alin. (5) Cod penal, și anume, prin faptul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită în proporții deosebit de mari.

Ulterior, în cadrul examinării cauzei, acțiunile inculpatului Andrei Șoimu au fost calificate potrivit modificărilor operate în art. 190 alin. (5) Cod penal, după indicii, escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților, (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic), actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean, care a produs daune în proporții deosebit de mari.

3. Nefiind de acord cu sentința a declarat apel procurorul prin care a solicitat, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a-l recunoaște pe Andrei Șoimu culpabil de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal și în baza acestui articol a-i numi pedeapsă sub formă închisoare pe un termen de 8 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții pe un termen de 5 ani.

În motivarea cererii de apel procurorul a indicat că, prin probatoriul administrat în respectiva cauză penală a fost demonstrat indubitabil prezența elementelor infracțiunii de escrocherie în acțiunile inculpatului, iar alegațiile apărării precum că între inculpat și partea vătămată este un raport civil, urma a fi respins, or, acțiunile inculpatului au depășit limite cadrului civil, trecând în sfera de acțiune a Codului penal.

De asemenea, procurorul a menționat că, în instanța de judecată a mai fost expediată spre examinare o cauză penală cu nr. 2015200138, intentată în privința învinutului Andrei Șoimu, în baza prevederilor art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, fapt

ce denotă că activitatea infracțională de acest gen a devenit pentru inculpat o îndeletnicire.

3.1. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Andrei Belousov în numele inculpatului Andrei Șoimu și ultimul, care au solicitat casarea sentinței contestate și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat din motivul lipsei elementelor infracțiunii prevăzute la art. 196 alin. (1) Cod penal.

În motivarea cererii de apel au indicat că din analiza materialului probator administrat, precum și circumstanțele constatate pe parcursul procesului penal în raport cu faptele ce au stat la baza inițierii cauzei penale, rezultă prezența aspectelor ce exclud urmărirea penală și permit a efectua o apreciere completă a faptelor ce au servit ca obiect de cercetare în procesul penal și nu permit formularea unei concluzii de acuzare a lui Andrei Șoimu, implicat în desfășurarea evenimentelor.

La caz, apărarea a subliniat existența unor raporturi exclusive de drept civil, or, urmează a se lua în considerare că temeiul aplicării răspunderii penale pentru escrocherie apare în cazul imposibilității apărării drepturilor subiective prin mijloacele justiției civile sau atunci când este vorba despre două subiecte ale unui raport juridic, trebuie verificată înainte de toate ipoteza egalității lor în drepturi și numai dacă există indici care exced limitele încălcării normelor dreptului civil, atunci se justifică intervenția legii penale.

3.2. De asemenea, inculpatul a declarat apel prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care să fie achitat de sub învinuirea înaintată.

În motivarea cererii de apel a indicat că rezultă cu certitudine atât din propriile declarații, precum și din cele formulate de către partea vătămată Vasile Olărașu, că au convenit de comun acord de a intermedia realizarea în numele și interesul acestuia a tranzacției de vânzare - cumpărare a atelierului de reparație, amplasat r-nul Hîncești sat Minjir, expus la vânzare de către Banca de Economii.

Totodată, apelantul a indicat că, acuzare nu a fost probat un element important, și anume, că la momentul în care a convenit cu Vasi Olărașu le cu privire la realizarea acestei tranzacții a avut intenția de a dobândi sumele de bani, precum de a nu-și realiza promisiunile și executa angajamentele asumate. Pornind de la acest fapt, instanța de fond a evitat a da o apreciere corespunzătoare a acestor aspecte esențiale ale cauzei penale, în sensul stabilirii prezenței sau a lipsei vinovăției sale în comiterea infracțiunii incriminate, precum și de comiterea a celei de care a fost recunoscut vinovat.

Astfel, inculpatul a susținut dezacordul cu aprecierea probelor de către instanța de fond.

3.3. De asemenea, nefiind de acord cu sentința, a declarat apel partea vătămată, care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Andrei Șoimu să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și condamnat la o pedeapsă sub formă de închisoare, pe un termen de 12 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități legate de conducerea și administrarea bunurilor pe un termen de 5 ani, cu admiterea integrală a acțiunii civile formulate și încasarea de la Andrei Șoimu în beneficiul Vasile lui Olărașu prejudiciul material în sumă de 192 000 lei și 160 000 ruble rusești, echivalentul în lei la data executării, a sumei de 4 400 euro echivalentul în lei la data executării ce constituie cheltuieli de împrumut, și a prejudiciului moral în sumă de 200 000 lei.

În motivarea cererii de apel a indicat că, în ipoteza infracțiunii examinate, nu se întrevede un alt procedeu de evitare a comportării necorecte, decât atenția și prudența persoanelor care trebuie să se bizuie pe acel minim de încredere acordat altuia, dar și să respecte libertatea manifestării de voință din partea altuia. Tocmai libertatea manifestării de voință, alături de minimul necesar de încredere, sunt indispensabile pentru formarea și desfășurarea relațiilor sociale cu privire la patrimoniu, constituind atribute pentru valoarea socială a patrimoniului, fără de care această valoare nu mai poate genera relații sociale normale. De aceea, urmărind obiectivul asigurării unui climat de credibilitate reciprocă, legiuitorul incriminează, în art. 190 Cod penal, faptele reunite sub denumirea marginală de escrocherie. Acestea presupun dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane nu prin violență, nu prin amenințare, nici pe ascuns, dar prin înșelăciune sau abuz de încredere.

Mai mult ca atât, în vederea restabilirii echității sociale, și restabilirii pagubei morale cauzate lui Vasile Olărașu, apelantul a indicat că, unica sumă care va avea un efect pozitiv, și va duce la repararea acestor prejudicii este anume suma de 200 000 lei, aceasta din urmă fiind proporțională suferințelor suportate de către acesta, urmare a infracțiunii de escrocherie comise de către Andrei Șoimu.

Consecvent, apelantul a indicat că la data de 20.03.2019 a fost depus un apel greșit, conform căruia s-a specificat ca apelant Andrei Șoimu și s-au făcut solicitări eronate în numele lui Andrei Șoimu, această greșeală fiind omisă din cauza formulării unui apel de către un avocat care nu a studiat corect materialele cauzei penale prezentate de către Vasile Olărașu.

În asemenea circumstanțe, partea vătămată a înaintat prezenta cerere de apel care este corectă și corespunzător declarată anume de către Vasile Olărașu, și nu de Andrei Șoimu, or, depunerea cererii de apel din numele lui Andrei Șoimu, este rezultatul adresării la un avocat care nu a studiat corect materialele cauzei penale și a formulat în

mod greșit cererea de apel din numele inculpatului, deși corect este ca cererea de apel să fie depusă din numele lui Vasile Olărașu, care nu este de acord cu sentința pronunțată la caz, pe motivul reîncadrării eronate a acțiunilor inculpatului Andrei Șoimu, dar și admiterii în principiu a acțiunii civile.

Ulterior, la data de 17.02.2020, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, partea vătămată a înaintat o cerere de retragere a apelului, indicând că inculpatul i-a restituit întreaga sumă datorată, pentru acest fapt fiind întocmită o declarație notarială, astfel, partea vătămată declară lipsa pretențiilor de orice natură, materială, morală, directă, indirectă ce rezultă din raportul juridic avut cu Andrei Șoimu privind procurarea atelierului de reparație din s. Mingir, r-nul Hîncești, astfel, partea vătămată a indicat că cunoaște efectele retragerii apelului și a solicitat admiterea cererii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău 19 februarie 2020, a fost admisă cererea de retragere a apelului declarat de partea vătămată Vasile Olărașu și se încetează procedura de examinare în apel, la cererea de apel depusă de partea vătămată.

De asemenea, au fost respinse ca nefondate, apelurile declarate de către procuror și apelul comun al apărătorului Andrei Belousov în numele inculpatului Andrei Șoimu și ultimul și apelul inculpatului Andrei Șoimu, declarate împotriva sentinței, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În partea descriptivă a deciziei instanța de apel a indicat că, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpatul a săvârșit anume infracțiunea pentru care a fost condamnat.

Astfel, instanța de apel a constatat că, Andrei Șoimu în perioada lunilor mai-decembrie 2013, data și ora exactă de către organul de urmărire penală nu a fost stabilită, aflându-se în orașul Hîncești, prin înșelăciune și abuzând de încredere, a cerut și a primit de la Olărașu Vasile, sub pretextul perfectării actelor de procurare a atelierului de reparație a tehnicii agricole situat în s. Mingir, r-nul. Hîncești, care a fost scos la licitație de către Banca de Economii filiala orașului Hîncești, 139 000 lei, conștientizând faptul că nu-și va realiza angajamentul asumat, în urma acestor acțiuni părții vătămate Olărașu Vasile i-a fost cauzată o daună în proporții mari în mărime totală de 139 000 lei.

În aceste circumstanțe, inculpatul prin acțiunile sale intenționate a comis infracțiunea prevăzută de art. 196 alin. (1) Cod penal, cauzarea de daune materiale în proporții mari proprietarului prin înșelăciune sau abuz de încredere, fapta ce nu constituie o însușire.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, instanța de apel a menționat că din materialele dosarului că starea de fapt și de drept se află în concordanță deplină cu materialele cauzei și corect a fost statuată de către instanța de fond, neconstatându-se temeiuri de casare a sentinței.

În plus, instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate din punctul de vedere a utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv, călăuzindu-se de Lege, încadrând just acțiunile inculpatului în baza art. 196 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel a subliniat că, deși inculpatul nu recunoaște că a comis o infracțiunea imputată, vinovăția acestuia se probează prin declarațiile părții vătămate Vasile Olărașu, declarațiile martorilor Vasile Teacă, Dumitru Tăbăcaru, Agafia Moșneaga, Dorin Olărașu, Veaceslav Pelin, Ion Donică, Ion Garștea; procura din 05.07.2013, eliberată de către Notarul public Daniela Demenciuc; procesul-verbal de ridicare din 04.08.2015; procesul-verbal de examinare a obiectului din 07.08.2015; contractul de vânzare-cumpărare a bunurilor (grevate cu garanție) prin negocieri directe din 16.08.2015, care a fost recunoscut și anexat în calitate de corp delict prin ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive la cauza penală; informația eliberată de către Filiala nr.31 Hîncești a Băncii de Economii S.A.

În acest context, instanța de apel a menționat că, deși latura obiectivă a infracțiunilor prevăzute de art. 190 și art. 196 Cod penal, conține elemente comune ca înșelăciunea și abuzul de încredere și urmările acestor acțiuni sunt în legătură cu cauzarea prejudiciului material proprietarului, totuși acestea se deosebesc una de alta.

Printre criteriile de delimitare a infracțiunilor nominalizate, se consemnează că, în cazul infracțiunii prevăzute de art. 196 Cod penal, făptuitorul nu obține în posesie careva bunuri concrete ale victimei, ci se eschivează în mod fraudulos să-i transmită acesteia bunuri care i se cuvin ori se folosește de ele în detrimentul victimei.

Altfel spus, sub aspectul laturii obiective, distincția principală dintre infracțiunile specificate constă în mecanismul de cauzare a daunelor materiale, în cazul infracțiunii prevăzute de art. 190 Cod penal, masa patrimonială a victimei este diminuată în aceeași proporție în care se sporește masa patrimonială a făptuitorului, pe când în cazul infracțiunii prevăzute de art. 196 Cod penal, masa patrimonială a victimei nu sporește în proporția pe care o exprimă eschivarea făptuitorului de a-și executa obligațiile pecuniare față de victimă, sau masa patrimonială a victimei este diminuată, fără însă a spori masa patrimonială a făptuitorului.

Raportând cele statuate mai sus, la argumentele aduse în textul sentinței, dar și în apelul înaintat de procuror, instanța de apel a conchis că dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii actului juridic anulabil, precum și prin comportament dolosiv și viclean, care a produs daune în proporții deosebit de mari, nu este prezentă în acțiunile inculpatului Andrei Șoimu, or, învinuirea înaintată de către acuzare în baza art.190 alin.(5) Cod penal, nu a fost dovedită, și nu coroborează cu probele acumulate la dosar.

Subsecvent, instanța de apel a indicat că, reieșind din circumstanțele stabilite și probele acumulate în cadrul cercetării judecătorești a cauzei date acțiunile inculpatului Șoimu Andrei XXXXX justificat au fost reîncadrate conform art. 196 alin. (1) Cod penal, *cauzarea de daune materiale în proporții mari proprietarului prin înșelăciune sau abuz de încredere, dacă fapta nu constituie o însușire.*

În speță, ținând cont de depozițiile martorilor analizate și apreciate în instanța de apel se atestă că inculpatul a atentat la relațiile sociale cu privire la libertatea manifestării de voință și minimul necesar de încredere a părții vătămate, în condițiile în care inculpatul asigura părțile vătămate despre realizarea obligațiilor asumate și a-l ajuta de a procura atelierul, însă cunoștea că sunt careva probleme în această procedură.

Cu referire la argumentele procurorului expuse în apel, în partea în care s-a precizat că acțiunile lui Andrei Șiomu întrunesc latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie, instanța de apel a reiterat că latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 190 Cod penal, are următoarea structură, fapta prejudiciabilă alcătuită din două acțiuni (inacțiuni): a) acțiunea principală, care constă în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane; b) acțiunea sau inacțiunea adiacentă, care constă, în mod alternativ, în inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase; 2) urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv; 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Din contextul dispoziției art. 190 Cod penal, noțiunea „dobândire ilicită” are sensul autentic de „sustragere”, acțiunile adiacente a faptei prejudiciabile: inducerea în eroare sau prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase nu constituie metode ale sustragerii. Ele reprezintă modalități ale acțiunii adiacente care subzistă alături de sustragere, privită ca acțiune principală. Având un rol ajutător, inducerea în eroare sau prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase se produce nu ca un scop în sine, ci în vederea trecerii în sfera patrimonială a făptuitorului (sau a altor persoane) a bunurilor aparținând persoanei înșelate sau de a cărei încredere s-a abuzat. Prin intermediul inducerii în eroare sau prezentării ca adevărată a unei fapte mincinoase făptuitorul exercită o influențare psihică asupra conștiinței și voinței victimei care, ca și

cum cedând bunurile sale făptuitorului, presupune în mod eronat că ultimul este îndrituit a le lua. În astfel de situații nu se pune la îndoială că se lezează libertatea manifestării de voință, concretizată în facultatea persoanei de a adopta, în mod nestingherit, decizii privind dispunerea de bunurile care se află în posesia sa. Deși, în aparență, victima își transmite bunurile benevol către făptuitor, aceasta nu este decât o „prezentare scenică” făcută cu scopul de a demonstra celor din jur caracterul „legitim” al tranzacției efectuate. Prin „inducerea în eroare” se înțelege, după caz: 1) dezinformarea conștientă a victimei, care constă în prezentarea vădit falsă a realității; 2) trecerea sub tăcere a realității, când sunt ascunse faptele și circumstanțele care trebuie comunicate în cazul săvârșirii cu bună-credință și în conformitate cu legea a tranzacției patrimoniale.

Subsecvent, instanța de apel a menționat anume aceste promisiuni, determinate de necesitățile de moment ale victimei, sunt cele care condiționează transmiterea banilor către făptuitor. Pentru a economisi bani și timp, victima se lasă convinsă de făptuitor că anume el este cel care îi va soluționa - rapid și calitativ - problema).

La acest capitol, Colegiul indică că potrivit învinuirii, se remarcă faptul că Andrei Șoimu este învinuit de faptul că în perioada lunilor mai - decembrie 2013, prin înșelăciune și abuzând de încredere, a cerut de și a primit de la Vasile Olărașu, sub pretextul perfectării actelor de procurare a atelierului de reparație a tehnicii agricole situat în s. Mingir, r-nul Hîncești, care a fost scos la licitație de către Banca de Economii filiala or. Hîncești, 192 000 lei și 160 000 ruble rusești, conștientizând faptul că nu-și va realiza angajamentul asumat. În urma acțiunilor sus menționate, inculpatul a cauzat părții vătămate daune în proporții deosebit de mari.

Totodată, potrivit probelor anexate la dosar se atestă că părții vătămate de către Andrei Șoimu, prin acțiunile sale infracționale i-au fost cauzate daune materiale în sumă de 139.000 lei, acțiuni calificate ca cauzare de daune în proporții mari în conformitate cu prevederile art. 196 alin. (1) Cod penal.

Conform prevederilor art. 126 alin. (1) Cod penal, se consideră proporții mari valoarea bunurilor sustrate, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Totodată, în anul comiterii faptei (2013), salariul mediu lunar pe economie constituia 3 850 lei și prin urmare dauna cauzată nu depășește 40 de salarii medii.

În aceste circumstanțe, instanța de apel a ajuns la concluzia că, Andrei Șoimu primea bani de la Vasile Olărașu și de la celelalte părți doar pentru a procura și participa

la licitație în numele lui Vasile Olărașu, sume care nu erau însușite de către inculpat în scopuri personale, or, acuzarea nu a prezentat probe din care ar rezulta că sumele de bani în speță, au fost însușite de inculpat, iar ca rezultat patrimoniul acestuia a înregistrat o creștere.

Astfel, infracțiunea de cauzare de pagube materiale prin înșelăciune și abuz de încredere, întruchipează în sine natura valorilor sociale vătămate sau periclitate.

La caz, instanța de apel a specificat că, persoana nu poate fi privată de libertate în cazul în care se va demonstra că la momentul asumării anumitor obligațiuni, cât și pe parcurs, acesta a întreprins măsuri reale pentru a-și onora obligațiunile contractuale. Însă aceste prevederi nu pot fi atribuite la cazul inculpatului Andrei Șoimu, or, în situația în care una din părți, asumându-și angajamente, nu are posibilitate și nici dorința să le execute (în prealabil fiindu-i transmise bunuri de cealaltă parte, care astfel își pierde dreptul de proprietate asupra lor), este necesară intervenția legii penale.

Instanța de apel a conchis că, în speță nu a avut loc reducerea masei patrimoniale a părții vătămate, circumstanțe ce nu au însoțit sporirea masei patrimoniale a făptuitorului Andrei Șoimu, or, potrivit procurii din 05.07.2013, eliberată de către Notarul public Daniela Demenciuc, Andrei Șoimu a fost împuternicit să cumpere de la persoanele fizice și juridice, inclusiv la licitații, bunuri imobile pe numele cet. Vasile Olărașu.

De asemenea, instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiate argumentele acuzatorului de stat în partea în care a invocat că vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii de escrocherie se mai probează și prin faptul că în instanța de judecată a fost expediată o cauză penală de învinuire a lui Andrei Șoimu în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, dar și că există informații potrivit cărora inculpatul s-ar fi eschivat de la achitarea unui credit, or, aceste argumente nici nu au fost probate și nici nu au relevanță cu prezenta cauză, referindu-se la alte raporturi juridice decât cele ce constituie în speță obiectul de studiu al instanței de apel.

Subsecvent, instanța de apel a indicat că, instanța de fond la stabilirea pedepsei penale inculpatului Andrei Șoimu a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 76, 77 Cod penal și a ținut cont de gradul și pericolul social al infracțiunii, de persoana inculpatului, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra vinovatului.

Instanța de apel a reținut că, infracțiunea comisă de către inculpat se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave, inculpatul ni se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, la caz nu au fost identificate nici circumstanțe atenuante și nici agravante, astfel instanța de fond justificat și proporțional a aplicat lui Andrei Șoimu

pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 500 unită convenționale, echivalentul a 25 000 lei.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, care în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală solicită casarea acesteia cu remiterea cauzei spre rejudecare de către aceeași instanță în alt complet de judecată.

În susținerea celor solicitate, acuzatorul de stat subliniază dezacordul cu aprecierea probelor, indicând că instanța de apel nu a pronunțat o decizie motivată.

De asemenea, procurorul susține că, reîncadrarea acțiunilor inculpatului este eronată, or, din cumulul de probe administrat în respectiva cauză penală se demonstrează indubitabil că inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal.

5.1. Împotriva deciziei declară recurs ordinar inculpatul Andrei Șoimu care în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 7) și 8) Cod de procedură penală solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei decizii prin care să fie achitat de sub învinuirea înaintată.

În motivarea celor solicitate, inculpatul indică argumente similare celor din cererea de apel, susținând faptul că nu se face vinovat de cele imputate, or, la caz este prezent un raport juridic civil și nu cade sub incidența legii penale.

Mai mult decât atât, recurentul susține că, la cauza dată lipsesc probe ce ar demonstra vinovăția acestuia în cele imputate, decizia pronunțată fiind bazată doar pe presupuneri.

6. Judecând recursurile declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează asupra admiterii acestora din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Colegiul penal lărgit constată că, aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel și anume:

Prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală, nu au fost respectate de instanța de apel la judecarea apelurilor declarate de către procuror și apelul comun al apărătorului Andrei Belousov și inculpat pentru care motiv, în baza temeiului invocat, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, urmează a fi casată decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, deoarece această eroare judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Astfel, Colegiul penal lărgit conchide că, decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

În pofida acestor prescripții legale, instanța de apel menține sentința prin care inculpatul a fost condamnat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (1) Cod penal, însă în partea descriptivă a sentinței nu constată și nici descrie fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii acestora, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunilor.

Astfel, instanța de fond doar indică cele reținute de către acuzare prin care inculpatul a fost învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și pronunță o sentință de condamnare a inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 196 alin. (1) Cod penal, iar instanța de apel conform art. 413 Cod de procedură penală la judecarea apelului urmând să aplice regulile generale pentru judecarea cauzelor în primă instanță, cu excepțiile prevăzute în Partea specială titlul II capitolul IV secțiunea 1, nu corectează omisiunea primei instanțe și menține fără modificări sentința.

În acest sens, Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel a menținut sentința primei instanțe care contrar prevederilor art. 394 Cod de procedură penală, nu descrie și constată faptele inculpatului.

Așadar, conform art. 385 alin. (1) pct. 1) – 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este

prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe.

În aceeași ordine de idei decizia atacată prezintă și deficiențe sub aspectul motivării, deoarece instanța nepronunțându-se sau pronunțându-se superficial asupra motivelor invocate în apeluri, a făcut o motivare haotică, bazându-se în mod repetat pe declarațiile părții vătămate, fără o argumentare concretă.

Este de menționat faptul că, hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

În consecință, instanța de apel a pronunțat o hotărâre contradictorie și nemotivată, contrară prevederilor art. 6 al Convenției europene a drepturilor omului, or, jurisprudența CtEDO indică faptul că, „... rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției. Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanței, dar de asemenea obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse.”(cauza Fomin vs Moldovei din 11 octombrie 2011, nr. 36755/06).

Totodată, Colegiul penal lărgit menționează că nu se va pronunța asupra apelului declarat de către partea vătămată, deoarece conform art. 407 Cod de procedură penală, partea și-a retras apelul, astfel corect fiind încetată procedura de examinare a cererii de apel depusă de către partea vătămată.

În concluzie, Colegiul penal lărgit remarcă că, situația descrisă mai sus, nu poate fi corectată în instanța de recurs, deoarece instanța de apel nu a soluționat fondul cauzei. Eroarea comisă nu oferă posibilitatea instanței de recurs de a concluziona asupra corectitudinii aprecierii probelor și încadrării juridice a acțiunilor inculpatului de către instanță, or, conform art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de

către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor pentru examinarea cauzelor în primă instanță.

În atare circumstanțe se consideră că, instanța de apel a comis erori de drept prin încălcarea prevederilor art. 100, 101, 394, 414-419 Cod de procedură penală, iar aceste abateri se cuprind în prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

În aceste împrejurări, Colegiul penal lărgit consideră că, erorile comise de către instanța de apel, nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza pe fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 414 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, totodată să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual penale asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate de către procuror și avocatul Andrei Belousov în numele inculpatului și ultimul, să verifice și să aprecieze profund probele administrate în instanța de fond și cea de apel în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, ținând cont de motivele expuse în pct. 6 al prezentei decizii, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

Rezumând cele menționate, încălcările enunțate determină incontestabil Colegiul penal lărgit să concluzioneze asupra necesității de a casa parțial decizia instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

7. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Dorina Tăut și inculpatul Andrei Șoimu, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 februarie 2020, în partea respingerii apelului declarat de către procurorul în Procuratura raionului Hîncești Grigore Clevadi

și apelurile declarate de către avocatul Andrei Belousov în numele inculpatului și ultimul, în cauza penală în privința lui *Șoimu Andrei XXXXX*, și dispune rejudecarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În rest se mențin dispozițiile deciziei atacate.

Decizia nu este supusă căilor de atac în partea dispusă rejudecării, în rest este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la **25 martie 2021**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana

Toma Nadejda

Boico Victor